

VIII.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 71. Suprema Sacra Congregatio S. Officii: Decretum, quo damnatur liber Alfredi Rosenberg, An die Dunkelmänner unserer Zeit. — 72. Sacra Paenitentiaría Apostolica: Decretum de conditionibus ad lucranda indulgentiam, quam dicunt Portiunculae, in Ecclesia S. Mariae Angelorum apud Asisium. — 73. Misijonska nedelja. — 74. Oratio imperata »Pro pace«. — 75. Pravila o izvrševanju verskih dolžnosti učencev narodnih šol. — 76. Pravilnik o dijaških letoviščih. — 77. Občinske doklade nadarbinam. — 78. Borba proti jetiki. — 79. Osebna naznanila.

71.

Suprema Sacra Congregatio S. Officii

Decretum, quo damnatur liber Alfredi Rosenberg, An die Dunkelmänner unserer Zeit.¹

Feria IV, die 17 Iulii 1935

In generali consessu Supremae Sacrae Congregationis Sancti Officii, Emmi ac Revmi Domini Cardinales rebus fidei ac morum tutandis praepositi damnarunt et in indicem librorum prohibitorum inserendum mandarunt novum librum, recenter editum, qui inscribitur:

Alfred Rosenberg, *An die Dunkelmänner unserer Zeit. Eine Antwort auf die Angriffe gegen den »Mythus des 20. Jahrhunderts«.* Hoheneichen Verlag München.

Et sequenti Feria V, die 18 eiusdem mensis et anni, Ssmus D. N. D. Pius Divina Providentia Pp. XI in solita audientia Excmo ac Revmo Domino Adessori Sancti Officii concessa, relatam Sibi Emmorum Patrum resolutionem approbavit, confirmavit et publicari iussit.

Datum Romae, ex Aedibus Sancti Officii, die 19 Iulii 1935.

I. Venturi, Supremae S. Congr. S. Officii Notarius.

72.

Sacra Paenitentiaría Apostolica

(Officium de Indulgentiis.)

Decretum de conditionibus ad lucranda indulgentiam, quam dicunt Portiunculae, in Ecclesia S. Mariae Angelorum apud Asisium.²

Haud semel, olim et recenter, quaesitum est a Sacra Paenitentiaría, utrum conditiones ad lucranda indulgentiam, quam dicunt, Portiunculae (confessio, communio, visitatio ecclesiae ac recitatio, ea durante, orationum Pater, Ave et Gloria ad mentem Summi Pontificis sexies repetita), n. IX De-

¹ AAS, vol. XXVII, pag. 304.

² AAS, vol. XXVII, pag. 315.

creti »Ut septimi pleni« diei 10 Iulii 1924 praescriptae, servari debeant etiam in visitatione Portiunculae proprii nominis ad S. Mariae Angelorum apud Asisium, contra ibi hucusque receptam traditionem.

Ad quae, omnibus mature perpensis, Sacra Paenitentiarum Apostolica respondet: Affirmative et, quod attinet ad recitationem precum, ad mentem.

Mens est ut hae preces (sexies Pater, Ave et Gloria) recitari regulariter debeant in ipso Portiunculae sacello; sed si forte aliquando, ob sacelli ipsius angustiam praesertim in extraordinario visitantium concursu, id absque incommodo servari nequeat, valeant christifideles eas incipere extra ipsum sacellum, prosequi per ipsum transeuntes et absolvere post exitum. Idque toties quoties indulgentiam lucrari exoptent.

Quam quidem resolutionem Sibi relatum Ssmus D. N. Pius div. Prov. Pp. XI, in Audientia infrascripto Cardinali Sui Maiori Paenitentiarum die 13 vertentis mensis concessa, benigne approbare et confirmare dignatus est ac, quo solet modo, publicandam mandavit.

Datum Romae, ex aedibus S. Paenitentiarum Ap., die 18 Iulii 1935.

L. Card. Lauri, Paenitentiarum Maior.

L. ✕ S.

S. Luzio, Regens.

73.

Misijonska nedelja.

Kakor prejšnja leta, se bo tudi letos obhajala predzadnja nedelja v oktobru, dne 20. oktobra, kot misijonski praznik. Načrt za praznovanje misijonske nedelje je bil objavljen v Oglasniku leta 1932, IX., str. 63 sl.

Misijonska pisarna v Ljubljani bo te dni v imenu Ljubljanske in Lavantinske DŠV poslala vsem župnijskim uradom zavitek z nekaterimi tiskovinami in z okrožnico, ki pojasnjuje namen pošiljatve. P. n. gg. dušni pastirji naj blagovolijo pošiljatev sprejeti in navodila gornje okrožnice točno izvesti. Nerazprodane tiskovine naj se vrnejo Misijonski pisarni.

Zbirka misijonske nedelje in denar za prodane tiskovine naj se po položnici, ki je priložena omenjeni pošiljatvi, čimprej vpošlje Misijonski zvezi lavantinske duhovščine v Mariboru. Na položnici naj bo točno označeno, koliko naša zbirka, koliko je za tiskovine.

Kljub težkim časom naj misijonske zbirke ne nazadujejo; saj se za misijone žrtvuje razmeroma malo. Podpirajmo misijone z molitvijo in gmotnimi žrtvami, pa bo Bog dal blagoslov našemu delu.

NB. P. n. gg. dekani naj blagovolijo župnijske misijonske zbirke, ki se običajno pošiljajo kn. šk. ordinarijatu potom dekanijskih uradov, brez odlašanja semkaj vposlati.

74.

Oratio imperata „Pro pace“.

Od 1. novembra t. l. dalje naj se namesto oracije »Ad repellendas tempestates« ob ponedeljkih, sredah in petkih, kadar rubrike to dopuščajo, vloga pri sveti maši molitev za mir (e Missa pro pace) kot oratio imperata s tem namenom, da bi nas Bog miru in ljubezni obvaroval novih vojsk.

75.

Pravila o izvrševanju verskih dolžnosti učencev narodnih šol.

Službene novine so z dne 28. junija 1935 objavile pravila o izvrševanju verskih dolžnosti učencev narodnih šol, predpisana od ministrstva prosvete z dne 10. junija 1935, O. N. št. 37.803, ki se glasijo:

Člen 1.

»Učenci narodnih šol so dolžni izvrševati predpisane verske dolžnosti. Trajno, neopravičeno in namerno zanemarjanje teh dolžnosti se kaznuje po predpisih § 61 Zakona o narodnih šolah, pri čemer se upoštevajo individualne, krajevne in socialne razmere posameznih učencev.

Člen 2.

Vsak dan, ob začetku prve ure, moli eden od učencev na glas sledečo molitev: »Začni, prosimo, Gospod, naša dejanja s svojim navdihovanjem in spremljaj jih s svojo pomočjo, da se vse naše molitve in vsa naša dela vselej po tebi začno in po tebi končajo, Stvarniku v slavo, staršem v radost, domovini v korist.«

Člen 3.

Vsak dan, po zaključku zadnje ure, moli eden od učencev to molitev: »Zahvalimo te, vsemogočni Bog, za vse tvoje dobrote. Ki živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen.«

Člen 4.

V vseh narodnih šolah kraljevine Jugoslavije se praznujejo tile prazniki:

A. Državna praznika: 1. december, dan proglasitve zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev; 6. september, rojstni dan Nj. V. kralja Petra II.

B. Splošni šolski prazniki: Vse nedelje; sv. Sava (27. januarja) in Strossmayerjev dan (4. februarja), sv. Ciril in Metod (24. maja) in Vidov dan (28. junija) kot splošne kulturne nacionalne šolske proslave.

Razen tega je na dan Zrinjskega in Frankopana (30. aprila) na šolah prvo uro priložnostno predavanje, na kar se preide na redni pouk. Če je pa v teh dneh v cerkvah kaka spominska služba božja, se udeleže obreda tudi učenci dotične veroizpovedi in ta dan ni pouka.

Proslava sv. Save obstoji iz dveh delov; iz verskega in posvetnega. Verskemu delu morajo obvezno prisostvovati učenci pravoslavne veroizpovedi, ostali pa se k temu ne smejo siliti. Posvetnemu delu pa morajo prisostvovati vsi učenci brez izjeme.

Učenci narodnih šol so dolžni sodelovati ob priliki posebnih verskih slavnosti (sprejem verskega poglavarja, blagoslovitev cerkva, slave cerkva, priložnostne verske slavnosti in slavnosti splošnega značaja). Odloke o sodelovanju učencev pri teh verskih slovesnostih izdajajo kr. banske uprave po krajevnih prilikah in običajih, na ozemlju mesta Belgrada pa prosvetno ministrstvo.

Člen 5.

Učenci posameznih veroizpovedi praznujejo praznike, ki so po teh Pravilih predpisani za njih veroizpoved.

Ob državnih in splošnih šolskih praznikih gredó učenci v cerkev svoje veroizpovedi.

Člen 7.

Prazniki rimskokatoliške veroizpovedi: Mali Šmaren (8. septembra), Vsi sveti (1. novembra), Brezmadežno spočetje (8. decembra), dan pred Božičem (24. decembra), Božič (25. decembra), Sv. Štefan (26. decembra), Novo leto (1. januarja), Sv. Trije kralji (6. januarja), Svečnica (2. februarja), Sv. Jožef (19. marca), Marijino oznanjenje (25. marca), Velika noč (šest dni: od velikega četrтка do vključeno tretjega dne po Veliki noči), Sv. Marko (25. aprila; prisostvovati maši in procesiji), prošnji dnevi (prisostvovati maši in procesiji): ponedeljek, torek in sredo pred Vnebohodom, Vnebohod, Binkošti in binkoštni ponedeljek, Sv. Rešnje Telo (prisostvovati maši in slovesni telovski procesiji), Sv. Alojzij (21. junija).

Učenci narodnih šol morajo trikrat v šolskem letu opraviti sv. spoved ter prejeti sv. obhajilo in to: pred božičem, pred velikonočjo (v postu) in na koncu šolskega leta. Dan spovedi in obhajila se določi v sporazumu z veroučiteljem dotične narodne šole.

Slovesnost prve sv. spovedi in sv. obhajila se določi na nedeljo ali praznik po Veliki noči do zaključka šolskega leta po sporazumu z veroučiteljem, ki poučuje verouk na dotičnih narodnih šolah.

Člen 14.

Nedelja je splošni dan odpočitka za vse učence in se zato ne smejo ta dan zaposlovati brez velike potrebe z delom v šoli (priprave za koncerte, družinski sestanki itd.).

Člen 15.

V krajih, kjer so cerkve oddaljene od narodne šole več ko štiri (4) kilometre, učenci niso dolžni hoditi korporativno k božji službi.

Člen 16.

Spoved in obhajilo se vrši po vseh šolah po dosedanjem načinu.

Člen 17.

Učenci se udeležujejo pogrebov s svojimi učitelji samo v primeru, če umre kak šolski tovariš ali kaka oseba, ki si je pridobila posebne zasluge za šolo in domovino. Katerega pogreba se bodo učenci udeležili in v kakšnem številu (vsi ali posamezni razredi), o tem odloča starešina šole. Razredi pa, ki ne gredo na pogreb, imajo šolski pouk.

Člen 18.

Učenci krščanskih veroizpovedi morajo hoditi ob nedeljah in praznikih v cerkev.

V zmislu § 78, točka 5 in § 145 al. 1 in 3 zakona o narodnih šolah, določi učiteljski zbor dotične narodne šole v navzočnosti in sporazumu z veroučite-

ljem v začetku vsakega leta način vzdrževanja reda v cerkvi in določi učitelje, ki bodo vodili otroke v cerkev, ter pazili na to:

1. za praznovanje praznikov je merodajno samo število učencev posamezne veroizpovedi, ne pa število učiteljev. Učiteljstvo ima pravico praznovati samo praznike svoje vere, ki so predpisani tudi za ostale državne uradnike;

2. na šolah, kjer so dve ali tri večje veroizpovedne grupe učencev, učiteljski zbor po velikosti grupe določi po enega ali dva učitelja, če mogoče iste veroizpovedi, da menjaje spremljajo učence in drže red v cerkvi za časa bogoslužja;

3. na šolah, kjer učenci ene in iste veroizpovedi tvorijo kompaktno celoto ali veliko večino, učiteljski zbor naredi za učitelje vrstni red, po katerem menjaje hodijo z učenci v cerkev;

4. nad grupami učencev, ki jih je pod 25%, vodijo nadzorstvo v cerkvi njihovi veroučitelji;

5. veroučitelji lahko vodijo učence k službi božji tudi v času verouka.

Člen 19.

Na šolah, ki jih obiskuje vsaj 60% ali več učencev ene veroizpovedi, veljajo prazniki te veroizpovedi kot splošni šolski prazniki za vso šolo, brez ozira na posamezne razrede ali paralelne oddelke.

Veroizpovedi, ki so na šoli zastopane pod 60%, praznujejo samo svoje praznike.

Člen 20.

V dneh, ko pride v šolo manj kot petina učencev, se ostalim učencem ne smejo dajati šolske naloge in se ne sme predavati nova tvarina, marveč se samo ponavlja (izprašuje) obdelana tvarina.

21.

Učenci, ki hočejo, morejo z dovoljenjem svojih staršev (skrbnikov) tudi na svoje praznike priti v šolo, če je pouk.

Člen 22.

Učencem, ki izostanejo od šolskega pouka radi priznanih praznikov, se te zamude ne smejo beležiti.

Člen 23.

Ta pravila stopijo v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«. Od takrat naprej prenehajo vsi predpisi in naredbe, ki nasprotujejo tem pravilom.«

Ta pravila se dajo častiti duhovščini na znanje in ravnanje.

76.

Pravilnik o dijaških letoviščih.

Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine z dne 29. junija 1935, kos 52., je objavil pravilnik o dijaških letoviščih, ki ga je izdalo ministvo prosvete dne 8. junija 1935, S. n. št. 21.446, in ki se glasi:

Člen 1.

»Vsa letovišča v primorskih in planinskih krajih, kjer biva šolska mladina (srednješolska in visokošolska), so pod nadzorom ministrstva za prosveto.

Člen 2.

Letovišča za šolsko mladino smejo ustrojiti samo tiste ustanove, ki dobe posebno pooblastitev za to od ministrstva za prosveto.

Člen 3.

Letovišče se sme ustrojiti samó za učence ali samó za učenke.

Člen 4.

V enem kraju sme imeti samo ena ustanova svoje letovišče.

Člen 5.

Vsaka ustanova, ki namerava ustrojiti dijaško letovišče, mora zaprositi in dobiti odobritev od ministrstva za prosveto. Ob obrazložitvi prošnje mora predložiti pravilnik o svojih letoviščih, ki mora obvezno obsezati tole:

- a) v enem kraju sme biti samó moško ali samó žensko letovišče;
- b) letovišču mora načelovati učitelj ali učiteljica srednje šole ali univerze;
- c) vsako letovišče mora imeti svojega posebnega zdravnika in lekarno;
- č) notranji ustroj letovišča, razdelitev funkcij in gmotno poslovanje.

Člen 6.

Pred otvoritvijo letovišča se mora podati ministrstvu za prosveto prijava o tem: kje se letovišče ustroji, kdo bo starešina, kdo zdravnik, kdo gospodar, načrt proračuna itd.

Člen 7.

Ustanova, ki dobi odobritev za ustroj letovišča, je upravičena uporabljati šolske zgradbe v krajih letovanja po sporazumu, ki se sklene z upravami teh šol.

Člen 8.

Ministrstvo za prosveto nadzoruje po odposlancih celotno delovanje in življenje v letoviščih. Stroški za nadziranje obremenjajo proračun letovišča.

Za osebje, zaposleno v letoviščih, veljajo disciplinski predpisi zakona o uradnikih odnosno o srednjih šolah.

Za učence in učenke veljajo tudi v letoviščih povsem pravila o vedenju učencev srednjih in srednjih strokovnih šol iz l. 1931.

Člen 9.

Predpisi tega pravilnika veljajo za vse učence in učenke srednjih, srednjih strokovnih in meščanskih šol v državi ter za slušatelje univerz.

Učenci in učenke srednjih, srednjih strokovnih in meščanskih šol smejo letovati samo v čisto srednješolskih letoviščih, odobrenih po ministrstvu za prosveto.

Člen 10.

Ta pravilnik stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih novinah«, in vse ustanove morajo spraviti svoje delovanje v sklad z njegovimi določbami.«

Ta pravilnik se daje častiti duhovščini na znanje z naročilom, naj skrbi, da bode dijaška mladina tudi v času letovanja izpolnjevala svoje verske dolžnosti.

77.

Občinske doklade nadarbinam.

Neki župnik lavantinske škofije je z vlogo od 5. junija 1935, št. 235 prosil, da banska uprava odredi, da davčne uprave ne bi več pobirale občinskih doklad od župne nadarbine, da se mu vrnejo v zadnjem 10 letju plačane doklade in da se odredi, da se od župne nadarbine ne bo več izterjevala občinska odkupnina za osebno delo na občinskih cestah (kuluk).

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z ozirom na to vlogo z odlokom od dne 26. junija 1935 št. 16512/1 izdala naslednja pojasnila:

»1. Ker zakon o občinah (Službeni list 229/35/33) ne predvideva oprostitve župnih nadarbin od plačevanja občinskih doklad, se prošnji, da se od župnih nadarbin občinske doklade ne bi izterjevale, ne more ugoditi.

2. Ker pa odredba § 7 a zakona od 19. septembra 1898, drž. zak. št. 176, predvideva, da se imajo kot odbitki pri odmeri kongruie vpoštevati na napovedane dohodke plačane občinske doklade, se te doklade povrnejo na tozadevno prošnjo, podprto z dokazi o plačilu občinskih doklad onim uživalcem župnih nadarbin, ki prejemajo kongruo. Ker je bil prosilec po odredbi § 71 lit b) občinskega reda za bivšo Štajersko od 2. maja 1864, dež. zak. št. 5, glede kongruie občinskih doklad oproščen in te doklade v zadnji fasiji od 1. maja 1912 niso fairsane, ne more zahtevati povračila občinskih doklad za čas pred uveljavitvijo zakona o občinah (Službeni list 229/35/33). Prošnje za vrnitev plačanih občinskih doklad na kraljevsko bansko upravo je vlagati potom ordinarijata.

3. Ker odredba § 38 zakona o samoupravnih cestah (Uradni list 247/60/29) ne predvideva, da bi bile župne nadarbine oproščene odkupa za osebno delo na občinskih cestah, se ne more ugoditi prošnji, da bi se odkupnina za osebno delo na občinskih cestah od uživalcev župnih nadarbin ne izterjevala.«

Zgoraj omenjeni odlok se tu priobči v svrhu, da se morejo po njem ravnati prizadeti nadarbinarji.

78.

Borba proti jetiki.

Krajevna protituberkulozna liga v Ptuju z delokrogom v ptujskem srezu se je dne 14. avgusta 1935, št. 90/35 semkaj obrnila s prošnjo, »naj bi kn. šk. ordinariat vsem župnikom v ptujskem srezu priporočal ali pa jim dal nalog, da stopijo v zvezo s protituberkulozno ligo in ji pomačajo prvič s tem, da postanejo njeni aktivni člani, ter ljudstvu ustanovo priporočajo; in drugič, da bi se za to ustanovo po cerkvah v ptujskem srezu vsaj eden do dvakrat na leto pobirali milodari. Ostala duhovščina pa naj bi v tej akciji podpirala župnike, da bo protituberkulozni dispanzer v Ptuju mogel trajno in čvrsto služiti tako svojemu

namenu, telesnemu in moralnemu zdravju v ptujskem srezu živečega prebivalstva.«

Z ozirom na to prošnjo se v zvezi s tozadevno objavo v prvi številki letošnjega Oglasnika, odst. 10, duhovščini ptujskega sreza priporoča, da podpira namene imenovane lige in da po svoji uvidevnosti ter krajevnim razmeram primerno uredi zbiranje prispevkov v njene plemenite svrhe.

79.

Osebna naznanila.

Imenovanja, Za prosinodalnega sodnika pri lavantinskem škofijskem cerkvenem sodišču je imenovan p. n. g. dr. Ivan Žagar, stolni kanonik (21. sept. 1935); za kn. šk. duh. svetovalec je imenovan g. Franc Hraščel, ravnatelj Tiskarne sv. Cirila v Mariboru (5. septembra 1935).

Umeščen je bil g. Mihael Kristovič, provizor v Širju, kot župnik istotam (2. sept. 1935).

Postavljeni so bili gg.: Adolf Adamič, kaplan na Dobrni, za provizorja pri Sv. Joštu na Kozjaku (1. sept. 1935); Janko Breznik, župnik na Muti, za soprovizorja pri Sv. Jerneju nad Muto (1. sept. 1935); Matija Medvešek, kaplan v Dolu, za vikarja-pomočnika istotam (12. sept. 1935) in P. Kerubin Tušek, kn. šk. duh. svetovalec, gvardijan in župnik-vikar v Nazarjih, za soprovizorja pri Sv. Martinu ob Dreti (13. sept. 1935).

Nastavljen je bil P. Norbert Klement, duhovnik križniškega reda, za kaplana pri Veliki Nedelji z delokrogom v Ormožu (1. sept. 1935).

Prestavljen je bil g. kaplan Jožef Klemenc iz Sv. Ruperta v Slov. gor. v Makole (15. sept. 1935).

Resignirala sta gg.: Karl Lampert na župnijo Sv. Lenarta nad Laškim in Martin Uličnik, kn. šk. duh. svetovalec, na župnijo Sv. Florijana v Doliču (s 1. sept. 1935).

Bolezenski dopust je dovoljen gg.: Rupertu Pušnjak, kaplanu v Ormožu, in Ignaciju Godina, kaplanu pri Sv. Juriju v Slov. goricah.

Stalni pokoj sta nastopila gg.: Janez Lovšin, kaplan pri Sv. Jederti nad Laškim, na dopustu v Vrblju pri Žalcu, in Franc Štiglic, župnik pri Sv. Martinu ob Dreti.

Ordinacija: Prezbitariat je prejel dne 15. sept. t. l. v cerkvi Sv. Alojzija v Mariboru g. Ivan Žličar, bogoslovec V. letnika.

Umrl je g. Ivan Perša, zlatomašnik in vpok. župnik v Pečarovcih, dne 26. sept. 1935 v 76. letu starosti. R. I. P.!

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 8. oktobra 1935.